

Raad voor de rechtshandhaving



JAARPLAN 2017

Hoofdstuk 1. Jaarplan

Onder verwijzing naar artikel 36 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving legt de Raad het jaarplan 2017 voor.

De Raad maakt de keuze voor de inspecties vanuit het maatschappelijk belang en het belang van een goed functionerende rechtshandhaving in de landen.

1.1 Onderzoeken

De Raad dient conform art.33 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving jaarlijks de Staat van de rechtshandhaving aan te bieden aan de ministers, respectievelijk de Staten en de Tweede Kamer. Op basis van de inspecties die de Raad de afgelopen jaren heeft uitgevoerd, wordt het in toenemende mate mogelijk om breder en diepgaander oordeel te formuleren over de staat van de rechtshandhaving in de betrokken landen.

- Staat van de rechtshandhaving Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden

De Raad brengt elk jaar een Staat van de rechtshandhaving uit. In de loop van de jaren heeft de Raad een steeds meer omvattend beeld van de rechtshandhaving in de landen en in het Koninkrijk gekregen. De Staat voor de rechtshandhaving neemt daardoor een steeds belangrijker plaats in binnen de werkzaamheden. In 2016 is de Raad, net als in voorgaande jaren, bij de werkzaamheden gestuit op knelpunten bij de organisaties die deel uitmaken van de justitiële keten. In 2017 zal de Raad over de landen en de BES-eilanden een uitgebreide Staat van de rechtshandhaving uitbrengen, waarin specifiek zal worden ingegaan op oorzaak en gevolgen van de eerder gesignaleerde knelpunten binnen de justitiële keten.

De Raad is bevoegd tot het verrichten van inspecties naar het functioneren van de detentie inrichtingen. Naar aanleiding van een verzoek van de betrokken ministers zal de Raad de komende jaren extra aandacht besteden aan het monitoren van de opvolging van de aanbevelingen zoals het CPT die heeft gedaan aan de landen. Aangezien dit onderwerp een Koninkrijks aangelegenheid is zal de Raad samenwerken met de Inspectie Veiligheid en Justitie die op verzoek van de minister van Justitie van Aruba bovenvermelde taak zal uitvoeren in de detentie inrichtingen op Aruba.

- Detentiewezenen Curaçao, Sint Maarten en de Bes-eilanden

In mei 2016 heeft de Raad, in verband met de monitoring van de CPT-aanbevelingen, het eerste plan van aanpak vastgesteld voor een van de in totaal drie onderzoeken naar het detentiewezenen, inclusief de CPT-

aanbevelingen. De onderzoeken gaan uit van een zestal deelonderwerpen, te weten:

- I. Rechtspositie
- II. Omgang met gedetineerden
- III. Interne veiligheid
- IV. Maatschappijbeveiliging
- V. Maatschappelijke re-integratie
- VI. Personeel & organisatie

Deelonderzoek 1. In 2016 wordt nog onderzoek uitgevoerd naar de deelonderwerpen rechtspositie en personeel & organisatie (I en VI).

Deelonderzoek 2. Dit deelonderzoek betreft omgang met gedetineerden en maatschappelijke re-integratie (II en V). Uitvoering in 2017

Deelonderzoek 3. Dit deelonderzoek betreft de deelonderwerpen: interne veiligheid en maatschappijbeveiliging (III en IV).

Onderstaande thema wordt door de secretariaten van Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden gezamenlijk uitgevoerd.:

- Samenwerking tussen de parketten in eerste aanleg van Sint Maarten, Curaçao en de BES-eilanden

De drie landen beschikken elk over een relatief klein parket. Die parketten moeten in beginsel alles aankunnen en dus generalistisch zijn ingesteld. De schaalgrootte betekent immers dat er beperkte mogelijkheden zijn voor specialismen. De Raad zal onderzoeken in hoeverre de parketten in dit opzicht (kunnen) samenwerken. Daarbij gaat het zowel om keuzes voor het ontwikkelen van specialismen als om de gebruikmaking van elkaars gespecialiseerde deskundigheden.

De secretariaten van Curaçao en de BES-eilanden voeren ieder een onderzoek uit naar het functioneren van de meldkamer.

- Meldkamer

Het eerste contact van burgers met de politie verloopt in de meeste gevallen via de meldkamer. De meldkamer ontvangt en beoordeelt meldingen 24 uur per dag en dient ervoor zorg te dragen dat de meldingen zo concreet en volledig mogelijk worden doorgegeven zodat de hulpverlening adequaat kan geschieden. De burger verwacht snel en adequate hulpverlening, die mede afhankelijk is van de kwaliteit van de meldkamer. De Raad zal nagaan in hoeverre de meldkamer toegerust is op haar taakuitvoering. Daarbij zal de Raad de aspecten organisatie en werkwijze van de meldkamer toetsen.

Voor wat betreft **Bonaire, Sint Eustatius en Saba** zullen de volgende onderzoeken worden verricht:

- nulmeting nieuwbouw JICN

In 2016 verricht de Raad een quick scan naar de mate waarin JICN de aanbevelingen naar aanleiding van de doorlichting JICN (2014) heeft opgevolgd. Deze quick scan past in het verzoek van de minister van VenJ om ook toe te zien op de opvolging van de CPT-aanbevelingen.

Op Bonaire wordt momenteel nieuwbouw voor JICN gerealiseerd. In de tweede helft van 2017 verricht de raad een inspectie naar het functioneren van JICN in de dan in gebruik genomen nieuwe inrichting.

- Buitengewone agenten van politie

De Rijkswet Politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba voorziet in de mogelijkheid van aanstelling van buitengewone agenten van politie. Ook op de BES-eilanden leveren buitengewone agenten van politie van verschillende organisaties een bijdrage aan de rechtshandhaving. De Raad zal hun taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in kaart brengen, alsmede onderzoeken hoe zij functioneren en hun werkzaamheden zich verhouden tot die van de algemene opsporingsambtenaren van het Korps Politie Caribisch Nederland.

- Politie gerelateerde onderwerpen

De (gemandateerd) korpsbeheerder heeft de Raad geïnformeerd over het ontwerp van een meerjaren programma voor het KPCN. Het meerjarenprogramma KPCN zal in het vierde kwartaal 2016 worden vastgesteld. De (gemandateerd) korpsbeheerder heeft de Raad verzocht om kennis te nemen van het meerjarenprogramma en dat te betrekken bij de keuze van de te inspecteren thema's. De Raad zal eerst kennis nemen van het programma om, zo mogelijk mede aan de hand hiervan, weloverwogen keuzes te maken voor thematische inspecties bij het KPCN.

Voor wat betreft **Curaçao** zullen de volgende onderzoeken worden verricht:

- Verkeerscontrole

De veiligheid in het verkeer is gediend met (regelmatige) verkeerscontroles. Verkeershandhaving behoort dan ook integraal onderdeel te vormen van het verkeersbeleid en dient erop gericht te zijn om ondermeer het aantal slachtoffers in het verkeer te verminderen. Controles op de maximale verkeerssnelheid, negeren van verkeersborden, het rijden door rood licht en

het alcoholgebruik in het verkeer zijn noodzakelijk en behoren tot de justitiële taak. De Raad zal in dit onderzoek nagaan in hoeverre justitie voldoende in staat is om invulling te geven aan deze taak. De Raad zal de volgende aspecten in zijn onderzoek betrekken: organisatie, personele- en materiele capaciteit en sturing ten behoeve van verkeerscontroles.

- Preventief justitieel stelsel

Opsporing en vervolging van strafbare feiten is repressief van aard. In een democratische rechtsstaat is essentieel om met het oog op de criminaliteitsbestrijding naast repressief optreden van de overheid ook en wellicht zelfs voornamelijk preventief op te treden. De effectiviteit van de preventie is afhankelijk van het toezichtstelsel. Het ontbreken of niet sterk genoeg functionerend toezicht biedt immers ruimte voor afscherming van criminele activiteiten. Het Openbaar Ministerie en de politie hebben in het kader van de criminaliteitsbestrijding als taak om waar nodig en mogelijk bestuurlijke rapportages uit te brengen. Deze rapportages kunnen bijdragen tot versterking van het toezichtstelsel. De Raad zal in dit kader nagaan in hoeverre deze organisaties bijdragen tot versterking van het toezicht. Daarbij wordt gekeken naar de kwaliteit van de bestuurlijke rapportages en het effect daarvan.

- Afpakteam.

De samenwerking van de organisaties die het afpakteam vormen bestaat al twee jaren en is recentelijk verlengd. Alle betrokken organisaties zien de meerwaarde van het team en zijn van oordeel dat de samenwerking moet worden voortgezet. De Raad wenst te onderzoeken of het afpakteam haar doelstellingen heeft gerealiseerd en of de samenstelling en de werkwijze van het afpakteam adequaat zijn om de beoogde resultaten te bereiken. De Raad zal daarbij eventuele knelpunten en verbeterpunten signaleren en zonodig aanbevelingen doen.

Voor wat betreft **Sint Maarten** zullen de volgende onderzoeken worden verricht:

In 2013 en 2014 heeft de Raad onderzoeken gedaan naar een tiental onderwerpen. In de tussentijdse periode tot heden heeft de Raad de ontwikkeling en opvolging van aanbevelingen gemonitord. Conform de werkwijze van de Raad, is het anno 2017 tijd voor een reviewonderzoek. Het gaat daarbij om de volgende onderzoeken:

- Politie onderwijs (*review*).
- Grenscontrole personenverkeer (*review*).
- OM in de incident gerichte opsporing (*review*).

- Slachtofferhulp review (tweede review).

In 2012 heeft de Raad voor het eerst onderzoek gedaan naar de slachtofferhulp op Sint Maarten. In 2016 heeft een review onderzoek plaats gevonden naar de opvolging van de aanbevelingen. De uitkomsten daarvan waren niet bemoedigend. Gegeven de noodzaak van de voorzieningen op dit gebied en de stand van zaken, is de Raad van mening dat een tweede opvolgende review nodig is in 2017 (vierde kwartaal met mogelijke overloop naar 2018).

- Stelsel Klachtenbehandeling.

In 2016 heeft de Raad in Caribisch Nederland een onderzoek gedaan naar het stelsel klachtenbehandeling. In 2017 dan wel overlopend in 2018 is de Raad voornemens een soortgelijk onderzoek te verrichten op Sint Maarten.

- Forensische opsporing

De Rijkswet Politie bepaalt dat elk van de landen zorgdraagt voor een kwalitatief volwaardig en professioneel politiekorps (artikel 7). In ieder geval wordt (onder meer) voorzien in het volgende taakgebied: *recherche ten behoeve van de opsporing van misdrijven met voorzieningen op het gebied van tactisch, technisch, financieel en digitaal onderzoek, informatie en analyse.*

Binnen het Korps Politie Sint Maarten wordt onder meer door de forensische opsporing operationele ondersteuning geboden. De forensische opsporing verricht verschillende soorten onderzoeken, waaronder digitale opsporing en onderzoeken op het plaats delict. Vanaf 2010 is deze afdeling in ontwikkeling zowel op het gebied van capaciteit als op het gebied van kennis en middelen. In jaarplannen zijn daartoe verschillende doelstellingen geformuleerd. Daar deze afdeling een belangrijke plaats inneemt binnen het korps zal de Raad in 2017, dan wel overlopend in 2018 een inspectie verrichten naar dit onderwerp.

1.2 Uitvoering werkplan/gewijzigde omstandigheden

De inspecties, zoals vermeld in dit jaarplan, worden in principe in 2017 uitgevoerd. Als gevolg van onvoorziene of gewijzigde omstandigheden is bij de uitvoering van de onderzoeken voornoemd niet uitgesloten dat deze tegen het licht van de dan geldende relevantie in een later stadium worden verricht. In het geval een dergelijke omstandigheid zich voordoet, zal de Raad zich richten tot de Minister van (Veiligheid en) Justitie van het betreffende land.

1.3 Monitoring aanbevelingen

De Raad heeft de afgelopen jaren een aantal inspecties uitgevoerd naar de kwaliteit van (onderdelen) van de taakuitvoering door de organisaties binnen de justitiële keten. De rapportages bevatten een groot aantal bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Hiermee heeft de Raad beoogd een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de taakuitvoering. Het is evident dat de betrokken organisaties niet alle aanbevelingen hebben kunnen implementeren. De secretariaten van Sint Maarten en Caribisch Nederland inventariseren komend jaar wat de stand van zaken is met betrekking tot de eerder gedane aanbevelingen. De resultaten van deze inventarisatie kunnen aanleiding vormen om een review onderzoek te verrichten dan wel de betrokken minister te informeren over deze resultaten.

1.4 Bevordering van deskundigheid

De Raad werkt systematisch aan de verdere verbetering van de kwaliteit. De Raad hanteert als uitgangspunt dat de interne deskundigheid constant wordt bevorderd, waar nodig met multidisciplinaire deskundigheid. In 2017 versterkt de Raad de kwaliteit en deskundigheid door het verdere inrichten van de organisatie alsmede het invullen van specialisaties en kennis binnen de secretariaten. Om de eenheid van opvatting over de (uitvoering) van de taken binnen de secretariaten van de Raad te bevorderen, worden regelmatig gezamenlijke trainingen gevolgd.